Free/Libre Culture Forum 2011 27-30 Oct. Barcelona

ÍNDEX

(tots els vídeos enllaçats al document estan en castellà)

1. EL QUE INTERNET HA FET PER NOSALTRES I EL QUE PODEM FER PER INTERNET

1.1 John Perry Barlow: Quinze anys de la Declaració d'Independència del Ciberespai.....p.2

1.2 Richard Stallman: Programari lliure, societat lliure.....p.3

1.3 #REDADA: Estat de la qüestió dels drets a Internet a l'Estat espanyol, 2011..... p.4-5

1.4 La legislació europea ACTA i la resposta de la societat civil STOP ACTA.....p.6-7

2. EINES DE COMUNICACIÓ, AUTOORGANITZACIÓ I DEFENSA EN EL MARC DE LA #GLOBALREVOLUTION

2.1 X.net y Communia.org:Introducció. Per què Internet i les noves eines han estat motor del #15m.....p.8

2.2 Lorea, N-1 y RedDry: Infraestructures d'autoorganització de xarxes i moviments.....p.9

2.3 15Hack, aLabs y Comunes: Estratègies hacker i eines: l'acció col·lectiva i comunicativa.....p.10-12

3. MODELS SOSTENIBLES PER A LA CREACIÓ DIGITAL: CASOS D' ESTUDI

3.1 Oferta de cinema a Internet. Quina és la situació a l'Estat espanyol?.....p.13-14
Organizat per Francisco George amb Alex de la Iglesia, Juan Carlos Tous, Amparo Peiró, Eudald Domènech i Josep Jover

3.2 Propostes i provocacions per al futur de l'industria.....p.15-17

YProductions: Les empresas del comú.....p.15

Jesús Encinar: Startups a Espanya.....p.15

Kayros Transmedia: Cooperativa de guionistes.....p.16

Daniel Granados (Producciones Doradas): Alguna cosa millor que Spotify?.....p.16

Kollector: Comptabilitzar escoltes per a un repartiment just dels drets d'autor.....p.17

Plataformes de crowdfunding y microcrèdits: Verkami, Flattr, Goteo.....p.17

3.3 Comunicat sobre la crisi de la SGAE i el dret d'autor. Lluis Cabrera.....p.18-19

1. EL QUE INTERNET HA FET PER NOSALTRES I EL QUE PODEM FER PER INTERNET

1.1 Quinze anys de la Declaració d'Independència del Ciberespai.
[vídeo] http://vimeo.com/31891199

John Perry Barlow

"*Ens diuen que som somiadors, però els veritables somiadors són els que creuen que les coses poden seguir igual de manera indefinida. No som somiadors, ens estem despertant d'un somni que s'ha convertit en malson. No estem destruint res, estem veient un sistema destruir-se a si mateix*" Slavoj Zizek (sesión en Occupy Wall Street)

Barlow va descobrir Internet el 1985, on va percebre el naixement del sistema nerviós d'un nou sistema de pensament. Des de llavors ha intentat fer el possible perquè es mantingui oberta i no pugui ser tancada. El 1989 va formar part de The Legion of Doom, un grup de hackers que tractaven de crear la seva pròpia Internet. El 1996 escrivia la Declaración de Independencia del Ciberespacio per defensar-la de normatives que volguessin envair-la..

- Estem en un canvi profund de llarg recorregut que s'està accelerant durant els últims mesos. Els 60s són el punt d'inflexió on ja es va posar en qüestió l'existència d'un poder diví i la legitimitat d'estructures verticals. Això ja anunciava la caiguda del monoteisme i l'emergència del panteisme, basat en les relacions horitzontals i col·lectives.

- Hi ha una nova força social que entén on anem i on no podem seguir, una força que ha despertat per si mateixa davant del terror d'aquest ja que «és impossible despertar algú que fingeix estar adormit».

- El disseny de l'arquitectura d'Internet és una qüestió política ja que definirà tot allò que es pot o no es pot fer. Barlow va assenyalar aportacions com la de Paul Baran, *switched network design*, que possibilita l'arquitectura horitzontal de la xarxa. Els inicis de la xarxa reclamaven el mateix que avui defensem, que l'accés a la informació i al coneixement s'ha d'entendre com un dret humà fonamental.

- Les grans corporacions veuen en la propietat intel·lectual la possibilitat de reproduir el monoteisme vertical; saben que estan equivocats, però per a ells és un principi diví.

"Les invencions no poden, per naturalesa, estar subjectes a la propietat" Thomas Jefferson, s.XIX

1.2 Programari lliure, societat lliure

[vídeo] http://vimeo.com/31861756

Richard Stallman

Richard Stallman llança l'any 1983 el moviment pel programari lliure a causa de la manca de llibertats dels usuaris que —sense comprendre el perill— fan servir programes privatius i es sotmeten al poder injust dels seus desenrotlladors. La idea és poder crear comunitats autogestionades, que generin el seu propi codi. Els usuaris que no saben programar poden participar en comunitats amb els usuaris/programadors per desenvolupar idees i noves aplicacions lliures i assegurar que respectin la llibertat de tots els usuaris.

Els programes privatius solen tenir funcionalitats malèvoles: funcionalitats de vigilància, funcionalitats de restricció (esposes digitals) i portes posteriors. Alguns exemples:

- Kindle d'Amazon les té totes tres, fins i tot pot esborrar llibres per ordre remot, com va fer, de manera força simbòlica, esborrant 1984 .

- Els productes d'Apple segueixen la mateixa lògica, com el cas d'Apple Store, on és l'empresa qui aprova les noves aplicacions i imposa una censura estricta.

- Amb el programari lliure, ningú té el poder sobre ningú: tots els usuaris són lliures. Compartir és bo i ha de ser legal, però hi ha empreses que volen imposar règim de no compartir, en coalició amb alguns governs. La Llei Sinde n'és un exemple: ataca drets fonamentals per eliminar la possibilitat de compartir. És injusta no només pel mètode, sinó pel propòsit. Aquesta actitud basada en principis injustos es reprodueix en altres esferes, com la biosfera.

- Una altra amenaça a la llibertat va ser demostrada per l'atac del govern dels EUA a Wikileaks: sense un procés judicial, ja que no tenien acusacions, es van amenaçar les empreses que proveïen els serveis d'Internet per Wikileaks. Això expressa la vulnerabilitat que té l'usuari de la xarxa i la seva desprotecció legal davant interessos governamentals i/o privats

- Stallman va demanar que es fes servir el vot com a eina política per propiciar el canvi: «L'única manera de canviar una llei en el context actual és reemplaçar els polítics per d'altres que votin per eliminar aquesta llei; llavors votin per partits que estiguin en contra de la Llei Sinde ».

1.3 #REDADA: Estat de la qüestió dels drets a Internet a l'Estat espanyol, 2011 [vídeo] http://vimeo.com/31896320

Organitzat per **Antonio Delgado** amb **David Bravo**, **Isaac Hacksimov** i **José Luis de Vicente**

Aportacions de la sessió a problemes actuals:

- Dos mites trencats durant aquest any: (1) «els internautes no són capaços de sortir al carrer». Les mobilitzacions que s'han donat de forma distribuïda per la xarxa deixen completament obsolet aquest mite. Un 65% de la població espanyola està connectada a Internet, per la qual cosa (2) l'etiqueta «internauta» vs societat no té sentit: «els internautes som tots».

- Aquest any l'ONU ha declarat que Internet és un dret humà al qual tots hem de tenir accés, eina fonamental per a la llibertat d'expressió i que afavoreix el desenvolupament social.

- Espanya és l'únic país on no existeix una llei d'accés a la informació que permeti consultar i utilitzar les dades que genera l'Administració pública. Això enllaça amb el dèficit democràtic que expressa el # 15m ja que la manca de lleis de transparència limiten la capacitats del cos social. No només cal que l'Administració respongui les sol·licituds de la ciutadania, sinó que ha de facilitar l'accés a fonts d'informació amb arquitectures i formats interpretables (XML). En administracions com Extremadura i Euskadi s'han implementat mesures Open Data.

- L'aparició d'aquesta llei no és cap panacea. Pot no ser complerta i només té sentit si els ciutadans l'exerceixen, i institueix una cultura potent d'ús de les dades, una cultura de monitoratge i anàlisi crítica de les accions de l'Administració.

- La neutralitat a la xarxa és un tema clau. Actualment, els ISP estan intentant controlar el trànsit segons els acords comercials amb corporacions privades

- Durant els 70s-90s es va privatitzar l'espai públic a Espanya. Per això empreses com Nokia pot presentar els seus productes a la plaça 2 de Mayo (Madrid), però la ciutadania no pot fer assemblees. Podem evitar que passi el mateix amb Internet en lloc de reaccionar quan ja estigui tancada, podem evitar que Internet sigui una altra televisió.

- Internet en profunditat és infinita. Per moltes tanques que ens posin, sempre hi haurà túnels per trobar una manera d'arribar o donar accés als continguts. L'important és trencar bretxes digitals i ensenyar, per exemple, com connectar-se a DNS assegurances o com evitar que empreses com Telefònica puguin monitoritzar les nostres accions a la xarxa.

- A Espanya s'ha optat per criminalitzar l'usuari. Hi ha una manca de presumpció d'innocència dels usuaris tant per part dels mitjans (amb l'ús continuat del terme pirata) com en processos penals. En la batuda contra webs que enllaçaven continguts en xarxes P2P (2006), els mitjans van donar sentència considerant delictes casos que actualment tenen interlocutòria de sobreseïment i que en molts casos ni tan sols van arribar a judici.

- El codi penal només considera delicte el fet que una pàgina amb ànim de lucre comuniqui públicament continguts sota propietat intel·lectual. Si bé hi ha pàgines d'enllaços amb ànim de lucre, no comuniquen públicament el contingut, sinó que donen accés a l'enllaç de descàrrega. Sota la Llei Sinde, qui decideix és una comissió administrativa que no està conformada per juristes. Una mesura aconseguida a través de la pressió dels lobbys de les indústries per evitar les resolucions dels jutges.

- L'atac als índexs de descàrregues (com les pàgines d'enllaços) no té cap efecte en la circulació de continguts. Amb el projecte #tablasinde es va demostrar la immediatesa amb la qual es pot crear un índex de descàrregues, en menys de dues hores es van crear vint pàgines d'enllaços. En manual de desobediència a la Llei Sinde s'indiquen fórmules que expressen els límits i la inutilitat de la normativa.

- S'estan buscant fórmules per aconseguir que projectes activistes puguin tenir un suport econòmic sense passar per les grans entitats financeres, Flattr i bitcoin son les úniques plataformes des d'on es pot finançar Wikileaks

1.4 La legislació europea ACTA i la resposta de la societat civil STOP ACTA

Amb Jeremy Zimmerman de **La Quadrature du Net** i **Geraldine Juárez**

La Quadrature du Net [vídeo] http://vimeo.com/31717820

La infraestructura del moviment global és Internet i el que la fa potent com a eina és la seva naturalesa universal, és a dir, tenir el mateix accés a la mateixa informació i la mateixa capacitat de transmissió en qualsevol lloc del món. Aquesta naturalesa és el que anomenem neutralitat a la xarxa. Cal tenir lleis que assegurin aquesta neutralitat per evitar que els operadors puguin limitar aquesta naturalesa. Una restricció en qualsevol lloc és una restricció a la totalitat de la xarxa. Les restriccions poden prendre moltes formes, les màquines que estan en cada node poden ser programades per empreses com Vodafone o governs com la Xina i, com sabem, també es pot restringir en nom del Copyright. Durant els últims deu anys, organismes com OMPI i els seus imperatius basats en la LPI han estat deslegitimats per governs com el Brasil, que han considerat que compartir és important per al seu desenvolupament social i econòmic. Els lobbys de corporacions de les indústries de l'entreteniment han pressionat perquè apareguin legislacions com el *Anti-Counterfeiting Trade Agreement* (ACTA, video Say NO to ACTA) o com els moviments l'han batejat l'Anti-Citizen Tirany Agreement. Aquestes normatives s'han negociat al marge de la societat civil i volen legislar Internet en nom dels interessos de les indústries de les patents i la propietat intel·lectual. ACTA conté sancions criminals que proveeixen capacitat de censura adquirida per corporacions al marge de processos de la política representativa. Serà presentat al Parlament Europeu en els propers mesos (febrer 2012), però és una batalla que podem guanyar entre tots i totes ja que sabem que compartir és bo en un sentit moral, ètic, però també econòmicament i tècnicament.

Vídeo Say NO to ACTA

Geraldine Juárez [vídeo] http://vimeo.com/31697499

Geraldine contextualitza com s'ha reaccionat des de Mèxic contra ACTA. Es va crear el context polític per poder qüestionar ACTA, a través de blocs, xarxes socials i de suport d'experts (advocats militants), realitzant informes que relacionaven els continguts d'ACTA amb limitacions a drets civils. L'informe va ser recolzat pel senador Castelló, que va demanar al Instituto Mejicano de la Propiedad Intelectual (IMPI) que justifiqués com podien haver negociat aquestes sancions criminals a través d'ACTA. El director de l'IMPI va ser relegat del seu càrrec. Entre senadors es va formar un grup de treball per avaluar ACTA al costat de corporacions, advocats, activistes, ciutadans, etc. Els arguments de la societat civil van mostrar que el coneixement sobre l'informe era més gran i que els que realment hi estaven interessats era una capa social realment baixa. Aquest grup va emetre punts d'acord on es va dir que NO es va a acceptar ACTA a Mèxic, perquè atacava la llibertat d'expressió, perquè posava en risc el dret a la privacitat de les persones i perquè el procés de negociació d'ACTA va violar el tractat de matèria econòmica a Mèxic. De moment, el Senat no ho signarà en l'actual legislatura. Tota aquesta lluita no va ser organitzada de manera sistemàtica, sinó que es va reunir gent amb objectius comuns i involucrada a nivells diversos per crear un discurs obert, públic i ben posicionat. A Europa es pot viure un procés similar, ja que la campanya ciutadana STOP ACTA a Mèxic demostra que és possible.

2. EINES DE COMUNICACIÓ, AUTOORGANITZACIÓ I DEFENSA EN EL MARC DE LA #GLOBALREVOLUTION

2.1 Introducció. Per què Internet i les noves eines han estat motor del #15m

Amb **X.net** i **Communia.org**

- Lluny del que es vol naturalitzar en els mitjans, el # 15m no és un moviment espontani, hi ha un rumb de maduració del moviment en campanyes i pràctiques com a democràcia real ja, manifest pels drets a Internet, xarxa sostenible, # nolesvotes, tot el moviment contra la llei Sinde, joves sense futur, etc.

- # 15m és de codi obert, un procés que es transmet i registra en temps real. Exigeix al mateix temps que practica la transparència. Està sent un procés lliure i replicable i, en aquest sentit, no només s'inspira sinó que s'articula com el programari lliure.

- Aquí, com en les rebel·lions d'Egipte i del món àrab, Internet ha estat crucial perquè fossin revolucions descentralitzades.

- Al mateix temps hi ha un conjunt de dispositius tecnopolítics que s'han posat en marxa per intentar optimitzar el moviment com n-1, DRY, Lorea, take the square, etc.

- En experiències concretes i al marge del focus mediàtic, la velocitat col·lectiva d'aprenentatge ha estat vertiginosa, i ha utilitzat eines online col·lectives per organitzar-se (PADS, drupal, etc.).

- S'ha trencat la individualitat, el moviment ha construït estats d'ànim col·lectius, col·lectivitzat conflictes que es vivien de forma individual.

- L'ús d'Internet no només està permetent formes capil·lars de contrainformació i d'autoorganització, no només els poders fàctics estan atònits davant la fi de la univocitat dels seus missatges, dels seus monòlegs, davant de la fi en temps real de la impunitat de decisions per perpetrar el seu poder i els seus propis interessos, sinó que la gent —a través de la xarxa i com la xarxa— està acabant dialècticament amb l'atomització de les idees de canvi i amb l'endogàmia dels grups, alhora que estableix una nova ètica basada en el reconeixement dels mèrits i habilitats de cada persona, permetent la seva maduresa i autonomia, i normalitzant formes d'organització on el control és descentralitzat, l'usuari final apoderat i la distribució de recursos, compartida.

2.2 Infraestructures d'autoorganització de xarxes i moviments

[vídeo] http://vimeo.com/31721092

Amb **Lorea**, **N-1** i **RedDry**

- L'objectiu essencial de Lorea, n-1, i RedDry és crear xarxes socials lliures federades i autogestionades, perquè les xarxes socials siguin per als qui les treballen.

- Lorea té com a objectiu estar conformat per xarxes federades, «un jardí de coneixement compartit», continuar amb la filosofia de programari lliure en l'àmbit dels serveis, a la web 2.0, que fins ara està copat pel programari privatiu i per plataformes que comercien amb les nostres dades. Es desenvolupen amb estàndards w3c.

- La lògica de la federació està eliminada en els serveis de xarxes socials. Es creen guetos artificials buscant fidelitzar usuaris en entorns concrets voltant la llibertat de relació. Les xarxes lliures federades creades pels comuns trenca amb aquesta lògica.

- La paradoxa de la privacitat: ens interessa controlar el nostre nivell de privacitat, però signem termes que no sabem ben bé com ens afecten. En Lorea, els fluxos de dades que generem ens pertanyen a tots/es. D'altra banda, es treballa en encriptació, la qual cosa ofereix seguretat a l'usuari: els administradors/es no poden accedir a la informació que generen els fluxos de relació de les xarxes. El suïcidi digital sempre està disponible, i així s'esborren immediatament les dades de l'usuari. Des d'aquestes xarxes lliures i federades no es fa data mining, no es controla l'usuari.

- N-1 ha passat de tenir 3.000 usuaris / es a sumar més de 35.000 usuaris / es.

- L'arquitectura està dissenyada per generar grups que comparteixin eines i treballar col·laborativament (no tant per acumular amics). La idea no és crear autonomia, sinó sobirania tecnològica, com en les xarxes de comerç just: un ecosistema tecnològic variat que generi sostenibilitat.

- La cooperativa integral catalana o la colonia de Calafou uncionen amb aquestes xarxes, fomentant analògicament i digitalment models d'economia solidària.

- No tenim pla d'empresa, el que volem és potenciar el Do it together, encara que per descomptat busquem la sostenibilitat de les persones que treballen en Lorea i tractem d'aconseguir recursos perquè més gent pugui dedicar més temps i accelerar el desenvolupament.

2.3 Estratègies hacker i eines: l'acció col·lectiva i comunicativa

[vídeo] http://vimeo.com/31747500, http://vimeo.com/31819070

Amb **15Hack**, **aLabs** i **Comunes**

15Hack

15Hack és un grup de hackers que desenvolupen eines de revolució digital, obertes i autogestionables. Cerquen contextualitzar el paper que la cultura lliure i el programari lliure han tingut en els inicis del # 15m i actualment a la # globalrevolution.

- La idea és crear eines que serveixin per encomanar i sumar forces, seguint l'esperit del # 15m i deixant de banda la cultura de prendre el poder. L'essència a l'hora de respondre a les peticions és «si és amb programari lliure, sí que pot ser».

- Amb el codi del programari questiontoanswer dissenyar propongo, plataforma que buscava respondre el desig de crear formes d'assemblea permanent.

- La producció distribuïda és la força del moviment. Des d'Euskal Herria van posar en marxa http://plazan.net per poder respondre des d'aquest node peticions locals.

- A la primera assemblea d'interacampades van poder sumar més *hackers* per gestionar el flux d'informació, servidors, milers de correus diaris, etc. La comunitat *hacker* necessita més recursos i voluntaris! La comunicació funciona per grups de correu, N-1 i mumble (xat de veu en programari lliure, multiplataforma amb administració flexible)

- Amb el codi del programari http://ushahidi.com, que serveix per reportar alertes i visualitzar conflictes, van desenvolupar www.stopdesahucios.es, web social d'afectats per la hipoteca i eina de gran utilitat per a la PAH (Plataforma Afectados por la Hipoteca) que visualitza amb detall aquesta dramàtica realitat.

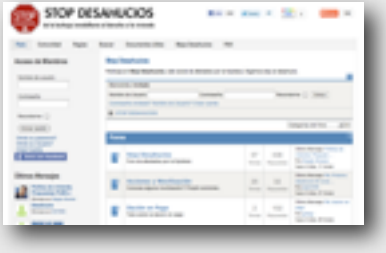

Stopdesahucios

ALabs

ALabs associació que genera aplicacions de programari lliure, alliberant el codi sota la llicència GNU Affero GPL v3. van mostrar diversos projectes que han anat desenvolupant com:

- Nolotiro, on comunitats d'usuaris donen tot tipus de productes sota el lema «no ho tir, t'ho regal (sense condicions)». Codi disponible a https://github.com/alabs/nolotiro

- Liberateca, pàgina d'enllaços de sèries, llibres, etc. en codi lliure, de desenvolupament obert, comunitària, sense ànim de lucre i autogestionada. Codi disponible a https://github.com/alabs/liberateca

- Oiga.me, una plataforma en línia de mobilització ciutadana on es denuncien situacions amb les quals se suma suport ciutadà per a causes i conflictes socials diversos. Durant la sessió es va aprovar la primera campanya, Dile a la Junta electoral que #tururu. Existeixen altres plataformes com Actuable o Change.org, desenvolupades amb programari lliure però que no han alliberat el seu codi. Aquestes entitats tenen inversors i accionistes. Codi disponible a: https://github.com/alabs/oigame.

- Oiga.me és l'evolució del programari xmailer, aplicació que permet, en el marc d'una campanya, omplir un formulari per enviar e-mail a llistes de destinataris. Es va usar en campanyes com Blackout Europe enviant un milió de correus a europarlamentaris. També es va usar en el procés de la Llei Sinde, on es van col·lapsar (per accident) els dispositius mòbils de diversos diputats.

http://oiga.me/

Comunes

Comunes és un col·lectiu sense ànim de lucre dedicat a facilitar el treball d'altres col·lectius i activistes mitjançant el desenvolupament d'eines web i recursos lliures, amb l'objectiu de fomentar els béns comuns. Desenvolupa projectes com:

- Move commons, és una eina que permet connectar voluntaris i col·lectius, permetent a aquells que volen ajudar trobar exactament on fer-ho. Iniciatives i col·lectius socials poden declarar els principis en què es basen a través d'unes icones (per exemple: té ànim de lucre? És horitzontal?) visibles a la seva web. A més, aquests icones en faciliten el rastreig perquè els cercadors les trobin fàcilment, agrupant amb altres similars. Així, col·lectius i voluntaris poden trobar comunitats afins que treballen en la defensa dels béns comuns.

- Ourproject, nascut el 2002, busca ser una eina que faciliti el treball cooperatiu entre persones per a l'intercanvi d'idees i la solució conjunta de problemes. Ofereix espai virtual i una sèrie d'eines web per a projectes socials / culturals / polítics / artístics mentre comparteixin els seus continguts sota Creative Commons. El seu objectiu és estendre les idees i les metodologies del programari lliure cap a altres àrees socials, promovent la cultura lliure. Però presenta, com en diversos casos del programari lliure, un problema d'ús donat que requereix de certs coneixements tècnics.

- Kune habilita espais virtuals comprensibles i «habitables» per persones, col·lectius i organitzacions en els quals poder dur a terme tota la seva activitat en xarxa: organització interna, reunions i coordinació en línia, col·laboració en la construcció simultània de documents, planificació d'esdeveniments, comunicació entre persones i col·lectius, xarxa social, i publicació de continguts a la web.

http://movecommons.org/

3. MODELS SOSTENIBLES PER A LA CREACIÓ DIGITAL: CASOS D' ESTUDI

3.1 Oferta de cinema a Internet. Quina és la situació a l'Estat espanyol? **[vídeo]** http://vimeo.com/31868535

Francisco George, **Alex de la Iglesia**, **Juan Carlos Tous**, **Amparo Peiró**, **Eudald Domènech** i **Josep Jover**

Aportacions de la sessió a problemes actuals.

- Un lloc comú és la necessitat d'un canvi de mentalitat, un canvi cultural per afrontar els conflictes entre els usos socials i els interessos de les indústries. El # 15m ha situat moltes claus d'aquest canvi: horitzontalitat en el diàleg, polítiques no basades en la representació i en la delegació, producció col·lectiva per fomentar benefici col·lectiu enfront de pràctiques depredadores, etc.

- Es va situar la pràctica de comunitats com 'The Scene', especialitzades en la distribució de productes culturals sota copyright (cinema, televisió, videojocs) que introdueixen continguts en les xarxes P2P. Aquestes comunitats estan formades per membres que hi contribueixen «per amor a l'art» i membres que hi participen amb l'objectiu d'extreure beneficis econòmics. La «Scene» existeix des de l'aparició de les tecnologies P2P i funciona per ftps interconnectats i encriptats usant canals IRC per comunicar-se. Aquesta realitat mostra que atacar les webs que enllacen descàrregues sota normatives com a llei Sinde o Hadopi no tindrà incidència en la circulació d'aquests continguts.

- La manca de continguts en versió original amb subtítols, la impossibilitat d'accedir de manera immediata a les estrenes en línia (o en franges horàries adaptades a les necessitats del/de la consumidor/a) així com la venda de pel·lícules en formats precaris (DVD) mesos després de la seva estrena en cinemes són problemes i demandes que les indústries no tenen en compte. Aquesta manca de respostes de les indústries anima perquè comunitats com «Scene» funcionin.

- Malgrat que els continguts sota copyright ja es distribueixen en línia per comunitats d'usuaris, l'exhibició domèstica per Internet s'enfronta als interessos d'unes indústries que no volen acceptar canvis. Els lobbys d'exhibidors en cinemes es neguen a emetre les estrenes si aquests estan paral·lelament disponibles en línia.

- Plataformes com Filmin (inspirades al model Netflix) intenten respondre a aquesta demanda de «nous espectadors» amb estrenes línia de pel·lícules en versió original amb subtítols a canvi d'una tarifa mensual. Tot i que la majoria dels continguts que ofereixen no són mainstream, aquest plantejament xoca amb l'exclusivitat que exigeixen els organismes instal·lats al mercat cultural ja creat (cinemes, venda de DVD, televisions públiques i privades, etc.). Aquests agents públics i privats impossibiliten l'estabilitat del mercat de cinema en línia. Les productores independents sí que dialoguen amb aquesta realitat, i es diferencien així de les grans corporacions multinacionals.

- L'intercanvi a la xarxa de continguts sota copyright no defensa el «tot gratuït», sinó que expressa la necessitat d'un debat profund que impliqui l'adaptació de les estructures de les indústries a una nova realitat que ja està operant. Hi ha una demanda no resposta per una oferta que es produeixi sota un model sostenible per a consumidors/es, creadors/es, prosumidors/es, productors/es, etc. Mentre no existeixi aquesta oferta «legal» no té sentit parlar de pràctiques «il·legals».

- Davant de les solucions comercials ofertes per la taula, es plantejava la necessitat de desenvolupar propostes de caràcter públic en què plataformes com «Le Quadrature du net» estan treballant davant de la implantació de normatives com la Llei Hadopi o la manca d'idees de les indústries.

- Les solucions comercials busquen respostes en el paradigma de l'economia productiva mentre que és en l'economia financera on s'acumula el benefici de la producció col·lectiva, on es pot capitalitzar la producció cognitiva generada, per exemple, en els serveis de xarxes socials. Això situa el debat no tant en com crear solucions comercials que responguin a la lògica de l'economia productiva sinó a dissenyar altres formes de redistribuir la riquesa generada per la cooperació en la xarxa.

3.2 Propostes i provocacions per al futur de l'industria

Amb **YProductions**, **Jesús Encinar**, **Daniel Granados**, **Flattr**, **Goteo**, **Verkami**, **Kayros Transmedia** i **Kollector**

YProductions: Les empreses del comú **[vídeo]** **http://vimeo.com/31695966**

La investigació empresas del procomún, iniciativa de YP conjuntament amb Colaborabora, osa especial atenció sobre empreses de base cultural i/o social que se sostenen amb recursos produïts i gestionats comunitàriament, gràcies a aliances entre institucions socials, prosumidors, consumidors, etc. Projectes col· lectius diversos com Traficants de Somnis, guifi.net, etc. estan experimentant la possibilitat de crear models econòmicament i socialment sostenibles que depenen de les comunitats que els constitueixen. Aquesta realitat expressa la necessitat de repensar etiquetes com «el públic», «el privat» o «del comú» i les formes de col·lectivitzar els beneficis que sostenen aquestes empreses.

La investigació permet entendre millor l'impacte d'aquesta realitat i revela, a través d'una anàlisi, quantitatius i qualitatius sobre els models de governament, l'equilibri entre els beneficis comunitaris versus els privats, així com l'establir principis ètics sota els quals es governen els recursos creats col·lectivament.

Jesús Encinar: Startups a Espanya **[vídeo]** **http://vimeo.com/31715631**

Recolzat en la seva experiència com a creador de plataformes com www.idealista.com. analitza aspectes i problemàtiques de l'emprenedoria a Internet, on les dades agregades mostren com són les grans empreses que perden treballadors anualment. Les startups i les petites empreses sí que creen nous llocs de treball, però el marc legal és poc favorable a les iniciatives emprenedores. En un article publicat al seu blog, Encinar desglossa '10 mesures perquè neixin més companyies de creixement a Espanya' on hi surten normatives i organismes que són un fre per al desenvolupament d'empreses a Internet com «la Llei Sinde, L'Agència Espanyola de Protecció de Dades (AEPD), la llei del joc, etc. Lluny de ser un clúster d'innovació tecnològica, som cada vegada més un país refractari per a la creació d'empreses d'Internet». Per incrementar la nostra capacitat competitiva, hem de convertir-nos en el millor lloc del món per a tups a Internet, ser un «paradís digital» i eliminar les traves i el cop excessiu que comporta actualment el fet d'arriscar o de fracassar en un negoci a Internet.

Kayros Transmedia: Cooperativa de guionistes **[vídeo] http://vimeo.com/31819219**

Els guionistes que avui conformen Kayros Transmedia van decidir convertir-se en empresa per poder defensar els seus drets. Aquest procés, no mancat de contradiccions, és la resposta que estan experimentant davant d'una doble situació. D'una banda, el problema: a causa de la creixent exteriorització de serveis a les indústries culturals, pateixen condicions laborals cada vegada pitjors, procés que a més individualitza la seva capacitat de negociació. D'altra banda, necessiten buscar solucions diferents a les plantejades pel sindicat tradicional, ja que les seves necessitats no coincideixen amb el full de ruta i «interessos» d'aquests organismes. Des de la marca Kayros Transmedia han venut idees de guió a productores per negociar amb cadenes de televisió i, en una segona fase, han intentat prescindir d'intermediaris dirigint-se directament a les televisions. Sota aquesta marca, busquen negociar col·lectivament les seves condicions objectives de treball (sou) al mateix temps que incrementen les seves condicions subjectives (satisfacció personal). Parteixen de pensar que la infraestructura per crear productes audiovisuals més assequibles juga a favor de la base creadora-fotògrafs, guionistes, etc. —ja que cooperant i compartint recursos (Internet, lloguers, cervells) es pot oferir qualitat a baix cost sense haver de sacrificar sous.

Daniel Granados: Alguna cosa millor que Spotify? **[vídeo] http://vimeo.com/31743468**

Repassant els graus d'adaptació de les indústries discogràfiques als canvis actuals i el paper dels/de les creadors/es i les polítiques públiques, podem afirmar el següent: el desenvolupament de les tecnologies de compressió (MP3), les tecnologies d'emmagatzematge de dades i els mòbils han generat canvis radicals en el consum, l'aparició de les tecnologies P2P han fet reaccionar les indústries —que han assajat nous models de negoci com el pagament per descàrrega o subscripció. Però això s'ha produït sense que es dugués a terme una veritable reconversió: aquests models, en lloc de simplificar, han anat sumant elements a la cadena de valor, encarint-ne els costos i perjudicant clarament els/les creadors/es. Spotify, tot i que ofereix un bon servei, genera beneficis tremendament baixos per als artistes: per cada quatre escoltes l'artista rep $ 0,00029. Allà on es pot identificar un veritable i eficaç canvi de model és on es produeix un canvi en la funció de l'intermediari. Plataformes com Bancamp, que permet crear un perfil d'artista i vendre música en condicions més justes, Soundclouds, que permet compartir la música en xarxes socials o Jamendo, ue es nodreix de música lliure són exemples de mutacions realment sostenibles. Projectes com elBirmingham music archive o Fora do eixo (Brasil) busquen donar suport a una escena musical i crear beneficis econòmics per als grups que les constitueixen.

Kollector: Comptabilitzar escoltes per a un repartiment just dels drets d'autor.
[vídeo] http://vimeo.com/31729262

Els canvis de consum en les indústries musicals han provocat el fet que comptabilitzar les emissions de cançons ofertes per ràdios i televisions que ofereixen servei en línia sigui una preocupació creixent. El desenvolupament de les tecnologies no només fa que les formes de consum canviïn, sinó que també hauria d'afavorir que canviï el model de recaptació dels drets d'autor. Kollector és una plataforma en línia basada en un sistema que proveeix informació en temps real sobre l'emissió de cançons en ràdios i televisions de tot el món. L'usuari puja les seves cançons a una base de dades i, a través d'uns algoritmes, es comproven les emissions de les ràdios sintonitzades a temps real (1900 en l'àmbit internacional). El programa genera trackings de seguiment i estadístiques d'emissió de les cançons que ofereixen una informació detallada a l'usuari. Els usuaris són autors i intèrprets, productors, editors i mànagers, entitats de gestió col·lectiva i ràdios. D'altres empreses també compten amb aquest servei, però Kollector l'ofereix gratuïtament (pròximament a preus mòdics), per la qual cosa possibilita que el facin servir els propis creadors sense necessitat d'intermediaris.

Plataformes de crowdfunding i microcrèdits:**Verkami [http://vimeo.com/31716190], Flattr [http://vimeo.com/31760431]**, **Goteo [http://vimeo.com/31743416]**

Des de fa diversos mesos, el crowdfunding s'ha situat com una possible via de finançament per a projectes culturals. El microfinançament col·lectiu ofereix la possibilitat de donar suport a projectes a canvi de recompenses d'acord amb la quantitat aportada pel micromecenes:

Verkami n els últims deu mesos s'han finançat 110 projectes, el 70% dels quals van començar campanya. La majoria se situa en peticions entre 3000-5000 €. Un 90% dels que van aconseguir el 20% de la seva petició van aconseguir el total.

Flattr L'usuari reparteix les seves aportacions a plataformes de continguts (blogs, videoblogs, etc.) A través del botó de Flattr. Actualment estan preparant instaurar Flattr a Espanya.

Goteo Aposta per un model diferent a aquell fomentat per pioners com Kickstarter. Goteo busca finançar projecte oberts, amb capacitat per generar comunitats i que permetin replicar el seu «codi font». Les aportacions no només són econòmiques, combinen elements de crowdsourcing i crowdfunding.

X.net proposa ampliar a nivell legal les capacitats de les plataformes de crowdfunding per captar capital inversor, transformar el model estandarditzat actualment (basat en el màrqueting i la precompra) cap a un model d'accionariat efectiu, de propietat compartida.

3.3 Comunicat sobre la crisi de la SGAE i el dret d'autor

[vídeo] http://vimeo.com/31727977

Luis Cabrera

En relació amb l'actual crisi de la SGAE, cal exigir una real refundació, no una reforma o una rentada de cara. Per replantejar completament la manera com s'han de cobrar i repartir els drets d'autor ens hem de recolzar, fonamentalment, en dos documents:

Els 7 punts de la Carta per a la Innovació, la Creativitat i l'Accés al Coneixement del FCFòrum 2009:

- Els/les autors/es sempre haurien de poder revocar el mandat de les entitats de gestió.

- Les societats de gestió són entitats privades que haurien d'administrar únicament i exclusivament els c«omptes» dels seus membres, que mai suposen la totalitat de la comunitat creativa.

- La lliure competència entre entitats de gestió hauria d'estar garantida, tal com passa amb qualsevol entitat privada. S'haurien d'abolir els monopolis legals de societats de gestió. Els autors i els artistes haurien de poder registrar lliurement les obres que decideixin en qualsevol societat de gestió, podent deixar alhora altres treballs sense registrar, o registrant-los en una altra entitat.

- Autors/es i editorials no haurien de ser representats per la mateixa institució, com passava en temps dels sindicats verticals. Cada soci hauria de tenir dret a vot: Un soci, un vot.

- Per sobre de tot, les societats de gestió haurien d'administrar únicament les obres que estiguin registrades a la base de dades.

- No s'hauria de permetre que cap societat de gestió impedeixi als/a les artistes o autors/es utilitzar llicències lliures.

- Les societats de gestió no haurien de poder gestionar impostos no atribuïbles, ni hauria d'existir cap cobrament obligatori de drets. Les quantitats no atribuïbles haurien de ser gestionades per l'Estat com a incentius a la creació.

El Comunicat sobre la crisi de la SGAE i el dret d'autor.

Extractes del document:

«Els músics autors estem sent perjudicats per l'actual crisi de la SGAE en diversos aspectes: el possible desviament de fons en gran quantia, la gestió orientada cap a inversions diferents a les finalitats de la societat, l'exercici de la seva influència política en l'aprovació d'una legislació molt discutida sobre el cànon digital. Tot això fomenta un perillós ressentiment de la ciutadania contra l'obra artística, que deriva dels abusos acumulats per la indústria cultural i mediàtica al llarg de la seva història.»

«Perquè el procés es dugui a terme de forma transparent, els interessos dels autors han de deslligar-se d'altres interessos corporatius que n'han pervertit la naturalesa. Cal prestar atenció al paper que juguen a la SGAE les editorials, que controlen grans catàlegs de repertori, fer explícites les seves relacions amb les empreses discogràfiques —que durant dècades han captat drets d'autor en els seus contractes— i amb les grans corporacions de comunicació.»

«En comptes de sospitar que els autors o els usuaris d'Internet ens inclinem a propagar l'abús de forma irresponsable, acollim l'aportació dels especialistes en un i altre camp, situem la polèmica en un nivell que ens permeti sentir-nos orgullosos de compartir l'art, les tecnologies i la dignitat. »

(cc) BY-SA
http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/

Free/Libre Culture Forum 2011 27-30 Oct. Barcelona

Finançat amb aportacions de:

Ajuntament de Barcelona
Institut de Cultura

_RTS S_NT_ MÒNIC_

Co NC A
Consell Nacional de la Cultura i de les Arts

COMSERVAS

Labfor Culture .org